

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогіка (1 курс)
2024–2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма *Психологія*
Спеціальність *053 Психологія*
Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*
Рівень вищої освіти *перший*

1 Контактна інформація викладача

Викладачка	докторка педагогічних наук, професорка катедри педагогіки Ірина Барбашова
Посилання на сайт	Персональна сторінка на сайті БДПУ: URL: https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-pedagogiky/composition-kaf-pedagogiky/barbashova/ Сторінка курсу в електронній системі МУДЛ: URL: https://edu.bdpu.org/course/search.php?areaid=core_course-course&q=
Контактний телефон	+380502553760
E-mail	i.a.barbashova@gmail.com
Графік консультацій	за попередньою домовленістю

2 Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
6/180	30	30	120	іспит

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: прослухані курси – «Філософія», «Загальна психологія», «Вікова психологія»; базові поняття – пізнання,

суб'єкт та об'єкт пізнання, чуттєве й раціональне пізнання; психічні процеси, особистість; розвиток і формування особистості.

Ключові слова: педагогіка, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи, засоби та форми навчання, моніторинг навчальних досягнень; виховання, принципи методи, засоби та форми виховання, учнівський колектив, класний керівник; система освіти, заклад загальної середньої освіти, методична робота педагогічних працівників.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні засади організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Метою навчальної дисципліни є формування педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти.

Програмні компетентності

<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.</p> <p>ЗК 2 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях професійної діяльності. Використання теоретичних знань (філософських, психофізіологічних, психолого-педагогічних) для формування практичних навичок та вмінь з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості.</p> <p>ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога. Знання фактів, розуміння закономірностей і механізмів виникнення, розвитку й прояву психічних явищ і феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p> <p>ЗК 9 Здатність діяти на основі етичних міркувань. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури в стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних і громадянських цінностей, норм суспільної моралі.</p> <p>ЗК 10 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Емпатійно взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові особливості.</p> <p>ЗК 11 Реалізація власних прав і обов'язків як члена суспільства. Здатність усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні</p>
<i>Фахові компетентності (ФК)</i>	<p>ФК 7 Здатність до ефективного міжособистісного спілкування в процесі професійної діяльності. Організація ефективного міжособистісного спілкування як уміння вислуховувати, сприймати та розуміти інформацію; здійснювати зворотній зв'язок із співрозмовниками; користуватися навичками невербальної та невербальної комунікації; спостерігати та оцінювати співрозмовників і себе в процесі спілкування.</p> <p>ФК 9 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, рефлексії результатів професійної діяльності. На основі рефлексії власних професійних навичок та вмінь самостійно ставити цілі, підбирати шляхи та засоби самовдосконалення та підвищення рівня професіоналізму.</p> <p>ФК 10 Уміння адаптуватися до нових ситуацій і здатність до професійної мобільності. Обізнаність у реаліях сьогодення; використання сучасних досягнень психологічної науки для розв'язання конкретних поточних проблем клієнтів.</p> <p>ФК 11 Здатність оцінювати та підтримувати психологічно безпечне середовище. Дослідження психологічного клімату груп; визначення тенденцій розвитку міжгрупових відносин; створення оптимальних умов для ефективної адаптації суб'єктів діяльності та їхнього позитивного ставлення до соціального оточення й самих себе</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1	Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію
ПРН 2	Надавати кваліфіковану психологічну допомогу клієнтам на основі засвоєних теоретичних знань і сформованих практичних навичок і вмінь
ПРН 3	Розуміти закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у контексті розв'язання професійних завдань
ПРН 9	Дотримуватись принципів моралі, етичних норм, правил культури поведінки в стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних і громадянських цінностей
ПРН 10	Демонструвати уміння взаємодіяти з особами, які мають культурні, гендерно-вікові особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги
ПРН 11	Демонструвати соціально-відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним і демократичним цінностям
ПРН 19	Застосувати навички та вміння побудови ефективного міжособистісного спілкування з клієнтами, колегами, громадськістю, засобами масової інформації, іншими суб'єктами міжособистісної взаємодії в процесі професійної діяльності на принципах гуманізму й довіри; ефективно виконувати різні ролі в команді в процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості
ПРН 21	Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, особистісну та професійну рефлексію, самостійне формулювання цілей саморозвитку та підбір шляхів і засобів особистісного та професійного самовдосконалення
ПРН 22	Визначати та вміти розв'язувати конкретні проблеми клієнтів, спиратися при цьому на сучасні досягнення психологічної науки та враховувати на реалії сьогодення
ПРН 23	Аналізувати стан соціально-психологічного клімату груп і визначати шляхи його оптимізації, тенденції розвитку міжгрупових відносин; застосовувати засоби для забезпечення соціально-психологічного благополуччя суб'єктів взаємодії

3 Перелік тем навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

Тема 1.1 Педагогіка як наука

Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Методи науково-педагогічного дослідження. Етапи педагогічного дослідження.

Тема 1.2 Розвиток і формування особистості

Поняття про особистість, її розвиток і формування. Чинники розвитку особистості. Вікова періодизація в педагогіці. Педагогічна характеристика учнів шкільного віку. Сутність явища акселерації.

Змістовий модуль 2

Тема 2.1 Зміст освіти

Поняття про зміст освіти. Теорії формування змісту освіти. Сучасні вимоги до відбору змісту освіти. Державні стандарти повної загальної середньої освіти. Нормативні документи, які регламентують зміст освіти.

Тема 2.2 Сутність процесу навчання. Принципи навчання

Поняття процесу навчання. Функції процесу навчання. Структура процесу навчання. Особливості діяльності вчителя в процесі навчання. Характеристика навчально-пізнавальної діяльності учнів. Принципи навчання. Оптимізація процесу навчання.

Змістовий модуль 3

Тема 3.1 Методи та засоби навчання

Сутність і функції методів навчання. Прийоми навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, контролю й самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності учнів. Вибір і поєднання методів навчання. Засоби навчання.

Тема 3.2 Форми організації навчання

Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи та структура уроків. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Нестандартні уроки. Позаурочні форми організації навчання.

Змістовий модуль 4

Тема 4.1 Моніторинг навчальних досягнень учнів

Сутність моніторингу навчальних досягнень учнів. Перевірка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Тестування засвоєння учнями змісту освіти. Оцінювання успішності навчання. Облік навчальної роботи учнів. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.

Тема 4.2 Сутність процесу виховання. Принципи виховання

Поняття процесу виховання. Рушійні сили й чинники процесу виховання. Основні напрями виховання. Етапи процесу виховання. Закономірності виховання. Принципи виховання.

Змістовий модуль 5

Тема 5.1 Методи та засоби виховання

Поняття про методи виховання. Прийоми виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика методів формування свідомості, організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки, стимулювання поведінки й діяльності учнів. Методи самовиховання. Засоби виховання.

Тема 5.2 Форми організації виховання

Поняття про форми організації виховання. Позакласна та позашкільна виховна робота. Поняття про заклад позашкільної освіти. Характеристика творчих об'єднань учнів у закладах позашкільної освіти. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи (КТС).

Змістовий модуль 6

Тема 6.1 Формування учнівського колективу

Учнівський колектив, його ознаки, функції, типи, структура. Діалектика розвитку учнівського колективу. Органи учнівського самоврядування. Взаємини особистості й колективу. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

Тема 6.2 Робота класного керівника

Історія виникнення посади класного керівника. Завдання і функції класного керівника. Вимоги до особистості класного керівника. Напрями та форми роботи класного керівника. Планування роботи класного керівника.

Змістовий модуль 7

Тема 7.1 Система освіти в Україні. Управління закладом загальної середньої освіти

Система освіти в Україні та її структура. Поняття про заклад загальної середньої освіти та управління ним. Установчі документи закладу загальної середньої освіти. Управлінські органи закладу загальної середньої освіти. Принципи та методи управління закладом загальної середньої освіти.

Тема 7.2 Планування роботи та внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти. Методична робота педагогічних працівників

Планування роботи закладу загальної середньої освіти. Види планування. Внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти: зміст, види, форми, методи. Методична робота в закладі загальної середньої освіти. Атестація педагогічних працівників. Сертифікація педагогічних працівників.

4 Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (екзамену) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в он-лайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм «Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті»: самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

5 Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для

контролю і вимірювання знань, умінь і навичок здобувачів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники); навчальна платформа Moodle (URL: <https://edu.bdpu.org/>).

6 Схема оцінювання

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання						Екзамен	Сума	
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Оцінка змістового модуля			Середній бал
ЗМ 1	Т 1.1	8	2	2	6	10	50	50	50	100
	Т 1.2	8	2	2		10				
ЗМ 2	Т 2.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 2.2	8	2	2		10				
ЗМ 3	Т 3.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 3.2	8	2	2		10				
ЗМ 4	Т 4.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 4.2	8	2	2		10				
ЗМ 5	Т 5.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 5.2	8	2	2		10				
ЗМ 6	Т 6.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 6.2	8	2	2		10				
ЗМ 7	Т 7.1	8	2	2	6	10	50			
	Т 7.2	8	2	2		10				

7 Список рекомендованих джерел:

Базові

Барбашова І. Дидактика : навч. посіб. 3-тє вид. оновл. та випр. Мелітополь : Видавничій дім Мелітопольської міської друкарні, 2022. 237 с. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/485> (дата звернення: 15.08.2024).

Барбашова І. Основи педагогіки : навч. посіб. 3-тє вид. оновл. та випр. Мелітополь : Видавничій дім Мелітопольської міської друкарні, 2022. 130 с. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/489> (дата звернення: 15.08.2024).

Барбашова І. А. Цифрова педагогіка як складник педагогічної науки. *Цифрові технології у професійній діяльності* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Бердянськ, 12–13.05.2023). Бердянськ : БДПУ, 2023. С. 15–20. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/722> (дата звернення: 15.08.2024).

Башкір О. І., Собченко Т. М., Цапко А. М. Форми виховної роботи класного керівника в закладах загальної середньої освіти. *Педагогіка формування творчої*

особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 68. Т 1. С. 50–54. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-1.9>

Безрученков Ю. Педагогічний контроль в системі цифрової освіти. *Молодь і ринок*. 2021. № 5–6(191–192). С. 56–61. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/239316/237707> (дата звернення: 15.08.2024).

Березовська Л., Колодчак Х. Соціалізація учнівської молоді в діяльності молодіжних та дитячих громадських організаціях. *Освітній простір України*. 2019. № 16. С. 137–143. DOI: <https://doi.org/10.15330/esu.16.137-143>

Бех І. Д., Канішевська Л. В., Малиношевський Р. В. Стратегія військово-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти України: реалії та орієнтовні позиції. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. Т. 5. № 2. С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5202>

Бойко Л. П. Соціокультурне значення молодіжних субкультур у сучасних реаліях. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 152–155. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.177375>

Бондар В. І. Закони та закономірності освіти і навчання. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 351–352.

Васьківська Г. О. Методи навчання. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 546–547.

Васьківська Г. О. Навчання. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 616–617.

Васьківська Г. О. Принципи навчання. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 796–797.

Виноградова В. Є. Вплив середовища на розвиток особистості та її творчих здібностей. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 3. Т. 1. С. 28–32. DOI: <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.3-1.5>

Гончарук Н. В., Росада Д. А., Брижак Н. Ю. Методи навчання як компонент дидактичної структури. *Наука майбутнього* : зб. наук. пр. Мукачево: МДУ, 2022. № 2. С. 25–30. URL: <http://dspace.s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9429/1/Teaching%20methods%20as%20a%20component%20of%20the%20didactic%20structure.pdf> (дата звернення: 15.08.2024).

Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: <http://surl.li/evbzo> (дата звернення: 15.08.2024).

Засекіна Т., Тишковець М. Від «стандарту змісту» до «стандарту результатів» – концептуальні засади реформування загальної середньої освіти. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 134–141. DOI: <https://orcid.org/0000-0001-9362-5840>

Каковкіна О. А. Теорія виховання: конспект лекцій. Дніпро : ПДАФКіС, 2019. 44 с. URL: <http://surl.li/knrig> (дата звернення: 15.08.2024).

Кізіль М. А. Заклад середньої освіти як об'єкт управління. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 6. С. 126–135. DOI: <https://doi.org/10.32782/39221398>

Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 372 с.

Конопельський В. Я., Агапова К. В. Історико-правові передумови виникнення та розвитку неформальних молодіжних угруповань в Україні. *Актуальні проблеми історико-правової науки*. 2021. № 3. Ч. 2. С. 89–95. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2021.3.2.14>

Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : Наказ МОН України від 06.06.2022 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Кристочук Т. Є. Виховання «важких підлітків»: особливості надання індивідуальної педагогічної допомоги. *Гуманітарний форум*. 2023. Т. 1. № 1. С. 22–27. DOI: [https://doi.org/10.60022/1\(1\)-4GF](https://doi.org/10.60022/1(1)-4GF)

Лемко Г. Народознавство як засіб виховання особистості. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 31. Т. 3. С. 204–207. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/31.214141>

Ляшенко О. І. Тест. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 1007–1008.

Ляшенко О., Топузов О. Науковий супровід модернізації змісту базової середньої освіти: проблеми і виклики. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 29–36. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-29-36>

Мальований Ю. І. Урок. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 1043–1044.

Мальований Ю. І. Форми навчання в школі. *Енциклопедія освіти* / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 546–547.

Матвіїв Н., Мачинська Н. Взаємозалежність спадковості, середовища та виховання в становленні та розвитку особистості. *Неперервна професійна освіта: Теорія і практика (Серія: Педагогічні науки)*. 2021. № 1(66). С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.1.1>

Маценко Л. М. Теорія і методика виховання : навч. посіб. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ : Компринт, 2019. 319 с. URL: <http://surl.li/kmree> (дата звернення: 15.08.2024).

Методичний путівник класного керівника Нової української школи : зб. метод. матеріалів / А. Дубяга, О. Золотар ; за заг. ред. А. Дубяги. Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. 44 с. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Method_nush_3.pdf (дата звернення: 15.08.2024).

Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти / Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А. та ін.: Наказ

Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 № 752. URL: <http://surl.li/cvfwy> (дата звернення: 15.08.2024).

Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2020. 175 с.

Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.

Онаць О., Чижевський Б. Організаційно-правові умови державно-громадського управління закладами освіти на засадах партнерської взаємодії: законодавче забезпечення. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2022. С. 55–66. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2\(29\)-55-66](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2(29)-55-66)

Осадченко І. І., Чирва Г. М. Сучасна характеристика методів виховання: особистісно орієнтований підхід (частина I: методи формування свідомості особистості та методи організації діяльності, формування досвіду громадської поведінки. *Balkan Scientific Review. Балканско научно обозрение*. 2019. Т. 3. № 2(4). С. 45–49. URL: <http://surl.li/kmsglh> (дата звернення: 15.08.2024).

Осадчий І. Г. Педагогіка якості освіти: планування роботи закладу загальної середньої освіти: науково-практичний коментар у запитаннях та відповідях. Київ : Навчально-методичний центр з питань якості освіти, 2020. 65 с.

Основи наукових досліджень : навч. посіб. / укл. Кравець Н. П. 3-є вид., випр. і допов. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74 с. URL: <http://surl.li/koquq> (дата звернення: 15.08.2024).

Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 228 с.

Педагогіка I («Основи педагогіки», «Дидактика»). Опорні конспекти лекцій / Т. І. Молнар. Мукачево : МДУ, 2020. 88 с. URL: <http://surl.li/kdyru> (дата звернення: 15.08.2024).

Петренко О. Б. Активні й інтерактивні методи полікультурного виховання учнів різних вікових груп. *Іноватика у вихованні* : зб. наук. пр. Вип. 11. Том 1. Рівне : РДГУ, 2020. С. 17–24. DOI: <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i11.258>

Поліщук С. В. Заклад загальної середньої освіти як педагогічна система й об'єкт управління. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. Вип. 29. С. 64–72. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-29.64-72>

Про громадські об'єднання : Закон України від 27.07.2023 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ МОН України від 09.08.2024 № 1120. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/928/92805/66bc77f4aacd5170283239.pdf> (дата звернення: 15.08.2024).

Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України № 898 від 02.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад : Постанова КМ України від 12.05.2022 № 433-2001-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/433-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників : Наказ МОН України від 01.09.2023 № 1649/38985. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#n22> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників : Постанова КМ України від 04.03.2023 № 1190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#n16> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/ (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : Наказ МОЗ України від 09.09.2022 № 2205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про затвердження Типового переліку комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти : Наказ МОН України від 18.05.2021 № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055-18#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 27.06.2024 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про освіту : Закон України від 16.08.2024 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 16.08.2024).

Про повну загальну середню освіту : Закон України від 24.03.2024 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про позашкільну освіту : Закон України від 22.05.2021 № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМ України від 22.08.2018 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

Пшибельський В. В. Методичний кластер. Випуск II. Методичні рекомендації для сучасного керівника гуртка закладів загальної середньої та позашкільної освіти. Луцьк, 2022. 33 с.

Робота класного керівника в умовах дистанційного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій : метод. реком. / упор. Т. В. Блужан, за ред.

І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 32 с. URL: <http://surl.li/korqg> (дата звернення: 15.08.2024).

Рогова Т. В. Організація позакласної виховної роботи з підлітками та її значення у формуванні моральної поведінки. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 21. Т. 2. С. 219–222. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.2-49>

Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с. URL: <http://surl.li/kmajd> (дата звернення: 15.08.2024).

Савченко О. Я. Зміст загальної середньої освіти. *Енциклопедія освіти / НАПН України* ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 368–370.

Савчук Б. П., Єгорова І. В. «Освітній моніторинг» і «Педагогічний контроль»: дефінітивний аналіз спільного та особливого. *Педагогічний альманах*. 2021. Вип. 49. С. 216–223. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.277>

Середа І. В. Самовиховання і саморегуляція особистості: основи самоєфективності. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з вивчення курсу за змішаною формою навчання. Миколаїв : Іліон, 2021. 162 с. URL: <http://surl.li/kmrqc> (дата звернення: 15.08.2024).

Сікорський П. І. Нова педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 540 с.

Сорока О. Педагогічний менеджмент: до питання наукової дефініції. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 2(116). С. 58–68. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/057-068>

Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу) : навч. посіб. / Сурякова М. В., Панфілова Г. Б., Склянська О. В. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. 150 с. URL: <http://surl.li/kmutq> (дата звернення: 15.08.2024).

Соціальна та здоров'язбережувальна галузь: критерії оцінювання. 5–9 класи НУШ. URL: <https://osvita.ua/school/estimation/92741/> (дата звернення: 15.08.2024).

Твердохліб Т. С., Мажуга А. В. Педагогіка партнерства в умовах дистанційного навчання: особливості роботи класного керівника з батьками. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 20–21.05.2022). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. С. 186–189. URL: <http://surl.li/knuir> (дата звернення: 15.08.2024).

Управління закладом освіти : підручник / за ред. В. В. Крижка, О. С. Бондар. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с. URL: <http://surl.li/eekml> (дата звернення: 15.08.2024).

Фізична культура: критерії оцінювання. 5–9 класи НУШ. URL: <https://osvita.ua/school/estimation/92745/> (дата звернення: 15.08.2024).

Ціпан Т. Військово-патріотичне виховання учнівської молоді в умовах воєнного стану. *Інноватика у вихованні*. 2022. Вип. 16. С. 223–232. DOI: <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i16.498>

Чикор А. А. Робота класного керівника з сім'ями внутрішньо переміщених сімей. *Магістерські студії. Альманах* / ред. кол. : Д. С. Мальчикова, Т. С. Корнішева. Херсон ; Івано-Франківськ : ХДУ, 2023. Вип. 23. С. 289–294.

Допоміжні

Глосарій новітньої педагогічної термінології / упоряд. І. О. Помазан, Т. М. Берест, О. В. Ільїна, Г. В. Купрікова. Харків : Вид-во НУА, 2021. 107 с.

Енциклопедія освіти / НАПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

Козинець І. І., Шабанова Ю. О. Словник новітніх освітянських термінів і понять : довід. видання. Дніпро : НТУ ДП, 2021. 69 с.

Козубовська І. В., Повідайчик О. С. Короткий тлумачний словник психолого-педагогічних термінів. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 41 с.

Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. 4-те вид., випр. і допов. Київ : Каравела, 2020. 418 с.

Репозитарій БДПУ. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/home> (дата звернення: 15.08.2024).

Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/196.pdf> (дата звернення: 15.08.2024).

Вивчення навчальної дисципліни допоможе Вам якісно засвоїти основи дидактичних знань, закласти фундамент Вашої професійної підготовки. Активна участь у проведенні навчальних занять, своєчасне та якісне виконання запропонованих завдань, успішне проходження тестування є запорукою високого оцінювання Ваших освітніх досягнень.